

המשרד לשירותי דת

בס"ד, כ"ט חשוון תשפ"ד
13 נובמבר 2023

אל : ועדת מכרזים
כאן

שלום רב,

הנדון : חברה קדישא גחש"א ראשון לציון והמרכז – המשך טיפול בחללים האזרחיים של אירועי מתקפת הטרור שקדמו למלחמת 'חרבות ברזל' - חוות דעת ספק יחיד

להלן חוות דעתנו בעניין שבנדון כדלקמן :

1. לנוכח הצורך לטפל במאות רבות של חללים נרצחי אירועי מתקפת הטרור שקדמו למלחמת 'חרבות ברזל' ולאור העובדה כי ישנם למעלה מ-600 גופי קבורה בישראל - התחוויר למשרד לשירותי דת כי לא יהיה זה נכון להעביר את החללים ישירות ממחנה "שורה" ברמלה (שם זוהו החללים) אל גופי הקבורה לצורך קבורתם אלא יש צורך להקים מרכז שליטה אחד לטיפול בחללים עד להבאתם לקבורה ע"י גופי הקבורה השונים.
2. הנחיצות להקמת מרכז שליטה אחד נבעה מהתפיסה (אשר הוכיחה את עצמה) כי מערך מרכזי אחד (כפי שקיים בצה"ל) ימנע התרחשותן של תקלות וטעויות אשר יש חשיבות רבה מאוד במניעתן לאור רגישות הדברים. בין יתר הפעולות הנדרשות : קבלת פרטי החלל, תיעוד, ריכוז מסמכים וניהול מסד נתונים, טהרה, אחסון נפטרים בקירור, תיאום לוויה מול כל הגורמים הרלוונטיים, אספקת ארונות קבורה, שינוע הנפטר, מתן סיוע וטיפול נפשי לעובדים ועוד. למותר לציין כי במחנה "שורה" לא ניתן לבצע את כל הפעולות האמורות, שכן הוא אינו מיועד וממילא אף אינו ערוך לביצוען.
3. נוכח הדחיפות הרבה בטיפול בחללים ולאחר בחינת האפשרויות הקיימות - בחר המשרד להתקשר עם ח"ק גחש"א ראשון לציון והמרכז (להלן : "ח"ק ראשל"צ") על מנת להקים את מרכז השליטה במתקניה וכדי להיעזר בשירותיה. הנימוקים לכך היו יכולותיה המוכחות לטפל במספר רב של נפטרים במקביל (ובפרט ביצוע טהרה לנפטרים אלו), קרבתם היחסית של מתקניה למחנה "שורה" ולדרום הארץ.
4. יובהר ויודגש כי הטיפול בחללי אירועי מתקפת הטרור שקדמו למלחמת 'חרבות ברזל' הינו מורכב, מצריך רגישות רבה, ניסיון מקצועי רב לרבות עמידה בכל הוראות ההלכה היהודית ויכולת שליטה מרכזית תוך סנכרון עם כלל הגורמים הרלוונטיים. בחודש האחרון צברה ח"ק ראשל"צ ועובדיה מומחיות וידע מיוחדים הנדרשים לטיפול המורכב בחללים אלו ובדגש על קיום מסוגלות נפשית לביצוע הפעולות הנדרשות. ח"ק ראשל"צ שעליה הוטלו רוב משימות הטיפול הנזכרות לעיל - ביצעה ומבצעת תפקידים אלו בצורה מצוינת ומשביעה רצון מבחינת המשרד.

המשרד לשירותי דת

5. לאור כל האמור לעיל, לנוכח הידע, המומחיות והניסיון שצברה (ובפרט קיום מסוגלות נפשית של עובדיה לטיפול בחללים) ובשל הנחיצות הרבה לייצר רציפות תפקודית מלאה בטיפול בחללים לצורך השלמת התהליך ומניעת תקלות וטעויות אשר עלולות לפגוע בכבוד המת וברגשות המשפחות – אנו סבורים כי בנסיבות הקיימות ח"ק ראש"צ היא גוף הקבורה היחיד היכול להמשיך את הטיפול בחללים ועל כן היא בבחינת ספק יחיד לעניין זה.

בכבוד רב,

גל שם טוב

פרויקטור י'חרבות ברזל' מטעם המשרד לשירותי דת